

Изази Суботом.
 Цијена:
 За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
 СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
 НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
 на годину 6 ф., на по год.
 8 ф., на четврт године 1 ф.
 и 50 новчића.
 За све остале земље у
 ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на по
 годину 20 франака, на по
 године 10 франака, на чет-
 врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у
 плаћеним писмима неоп-
 средно администрацији Гл.
 Црногорца на Цетиње, а
 може се и картом упу-
 тити на пошту у Ботор.
 Доноси пише се уредниш-
 тву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од
 реда 5 новч. За огласе веће
 и на дуже вријеме мање.

Прошле суботе прослављен је свеча-
 ним начином на Цетињу и у цијелој Црној
 Гори дан рођења Његове Свјетлости Кња-
 жевина Мирка, који је тога дана навр-
 шио прву годину свога живота.

У очи самога дана на вече бјеше
 дивно освјетљена цијела варош цетињска.
 Сјутра дан држано је у оvd. св. обитељи
 благодарње уз чинодјејство Њ. Високо-
 преосвештенства г. митрополита Илариона
 и више свештеника, а присуствовали су и
 Њ. Њ. В. В. Књаз и Књагиня, Њ. Свјет-
 лости Престолонашљедник Данило и Кња-
 жевин Мирко, Свјетла Књажевска По-
 родица, г. државни савјетници, мини-
 стри, чланови великога суда, државни до-
 стојанственици и чиновници црногорски
 и мноштво побожнога народа.

Иаа благодарња нишло се у Свјетли
 Двор на честитање. Њихова Височанства
 примала су с уробоном благонаклопошћу
 честитања како од самога дипломатског
 тјела тако и од осталих високих лица.

И у осталим мјестима Црне Горе
 прослављен је овај свечани дан равним
 начином, те је народ црногорски и овом
 приликом као и вагда дао доказа о својој
 безграничној љубави према узвишеној ди-
 настии, поздрављајући у млађаном огра-
 ну нову крјестов вѣну и велику радост
 узвишенијех родитеља а своју наде пуну
 узданицу.

ЦЕТИЊЕ, 11. Априла.

Нијесмо чинили без основаног
 разлога, црпањом из дојаконшег жа-
 лосног искуства кад смо у прошлом
 броју овога листа с највишом резер-
 вом пропратили тобожњу предуред-
 ливост турске владе, којом је при-
 стада на потоње захтјеви црногорске
 односно размијене земљишта.

Ми смо тада казали, да смо го-
 тови одати турској доброј вољи у о-
 вој ствари сваку могућу пошту, али
 само под једним условом: да се при-
 чека још десет дана, док се види хо-
 ће ли конач дјело красити.

Десет дана прошло је и — ми
 смо с Турском на чисто!

Ево како је Турска своју добру
 вољу, своју лојалност и искреност
 превела с ријечи у дјело:

Кад су наши изасланици у про-
 шли четвртак пошли у Тузе, да се с
 органима турскијех власти договоре
 о потоњим корацима, који би се и-
 мали предузети ради фактичног изве-
 дења погодбе, турски Арнаути или
 арнауски Турци дочекали су их ва-
 тром из пушака, и наши изасланици,
 који су у цијели мира пошли, морали
 су се вратити у Подгорицу несврше-
 на посла, једва спасавши живот свој
 од напасника, који су непрекидно сви-
 пали ватру на њих.

Кад је сутра дан војска наша
 пошла да заузме мјеста, досуђена
 Црној Гори заједничком вољом и ње
 и порте и свијех сила великијех, о-
 пет турски Арнаути и арнаутски
 Турци из утврђенијех окопа и ви-
 сова просуше ватру на нашу војску
 и спремаху се да јој даду најжешћи
 отпор.

То су гола бјелодана факта, која
 нико порицати не може. Она су тако
 јасна и жива, да сама собом најјачу
 свјетлост проснају на цијелу нит о-
 нијех нискијех маријета, те су с
 турске стране узети за подлогу овој
 нашој новој неприлици с портом.

Ко је год иоле познавао стару
 школу турске државничке мудрости,
 тај се ни за један тријех ока није
 могао сумњати, да ће на ово изаћи
 цијела наша погодба с Турском (Тур-
 ски државници, већ у оном моменту
 кад су одлучили да пристану на за-
 хтјеве црногорске, смислили су уједно
 и план скројили како ће урадити да
 се изигра цијела ствар, а да они олет
 остану невини.) Као што глумци о-

стављају позорницу и иду иза кула-
 сана да се пресвуку кад им ваља
 другу какву улогу играти, па онда
 олет у промијењеном одијелу и с дру-
 гом улогом на позорницу излазе, та-
 ко и војници турски излазе из по-
 сједнутитјех утврђења још прије него
 што црногорска војска к њима при-
 ступи, скидају са себе низамско оди-
 јело, облаче се у арнаутско и с Ар-
 наутима заједно олет улазе у иста
 утврђења и кад треба долазним Цр-
 ногорцима на миру и по погодби да
 предаду иста утврђења, они их у
 облику Арнаута дочекују с пушком
 у руци и обарају огањ на њих.

Није ли то пријевара, гадна, ни-
 ска, подла пријевара, недостојна љу-
 ди који образ људски хоће да носе
 на себи, а прилична само скоту див-
 љем?

И може ли подносити човјеку,
 који иоле држи на свој углед и на
 своје достојанство, да се и даље ва-
 ља додиром с такијем нискијем ство-
 ровима, који налазе сву врлину у
 непоштењу, подлости и пријевари?

Нек нам нико не замјери, што
 се овом приликом служимо тоном о-
 штријим. Гнушање наше над толиком
 мјером непоштења и безобразности
 тако је силно, да не можемо наћи
 довољно јакијех израза, којима би по
 заслуги жигосали бесрамна дјела они-
 јех, који се усуђују већ тако дуго ти-
 трати се с добром вјером Црногораца.

Пет година минуће, како се на-
 род овај бори за крваво стечену за-
 слугу своју. Ако је мјерити по ју-
 наштву, његова је заслуга у прева-
 сходном степену; ако је кројити по
 самопрегоријевању и пожртвовању, ни-
 ко је више нема у свијет, јер је на-
 род ови све до гола живота дао за
 ону свету ствар, за коју је у бој по-
 шао; ако је судити по стрљепњу и му-
 котрпном чекању, народ је овај
 подобан ономе Богочовјеку, чијим се
 страстима баш у ове дане дивимо,
 чије дуго триљење баш у ове дане
 славио.

Па тај јуначни, мукотрпни, за-
 служни народ ево и данас се још,
 послје пет година борбе и муке, ки-
 њи и задављује најнижим средствима,
 пријеварама и сплеткама, којима једни
 испод мукла повлађују, други се не-
 вјешти чине!

Чудном ли се мјером мјери на-
 родима! Кад Црногорац дигне руку, да
 оружањом снагом своју ерваву стечену
 узме у своју државу, тада су сви ту да
 га зауставе, тада је ту цијела воља Је-
 вропе, која не допушта да се прави
 немир, гдје њој није у вољи, тада се
 Црној Гори пријети да може изгубити и
 оно што има. А када се на самом дје-
 лу покаже, да се мирним путем ништа
 не може добити од једнога противника
 који је огрезао у вјештици маријетлука
 и пријеваре, тада јевропска диплома-
 ција слижеје равенима и чини се невјешта.

Да нам се није ствало на пут са те
 стране, ми бисмо у своје вријеме били
 готови с Плавом и Гусињем. Није сме-
 тала преобучена и неперобучена Арба-
 нија Црној Гори да прошле зиме узеше
 у Плаво и Гусиње. Ни данас нам не би
 сметала иста Арбанија да заузисмо Хум,
 да није друге силе која кочи наш чотак.

Противници наши можда имају ра-
 стлог да се радују томе. Ми им оста-
 вљамо сласт те радости у толико прије
 што смо увјерени да ће само за кратко
 трајати. Можда пријатељи арбанашки, под-
 чијом се протекцијом снапа ватра на
 Црногорце, не ће још дуго чекати да

осјете сву горчину иза сласти коју да-
 нас уживају.

С Турском смо са свијем на чисто.
 Погодба између ње и нас не постоји ви-
 ше; она је раскинута и разрешетана
 оном ватром, те је просута с турске
 стране на црногорску војску, кад је ова
 пошла да заузме турске позиције; она
 је сад само крветина једна, укаљана
 ниском пријеваром турском.

Да се бијемо с Турцима и Арба-
 насима због ове пријеваре и погажене
 мушке ријечи?

Боже сачувај! Скупље је данас и
 једно зрнце у крви црногорској, него
 сва брда и долине хумске, кад би смо
 их морали на тај начин добијати. Није-
 смо ни најмање вољни, да од крви на-
 ше противници наши праве слатку пашу
 својим очима. Требаће нам још ово сна-
 ге за друга боља времена.

Да се на ново погађамо с Тур-
 цима?

Сахрани Боже! Чистоту свога о-
 браза чували смо вагда као највишу
 светињу, па ћемо је и сада умјети са-
 чувати од додира с елементом, који догод
 рије по низинама и каљугама пријеваре
 и подлости није вјердан ни заслужан
 да му се с чиститјех висина приступа.

Ето ту је по сриједи јевропска ди-
 пломација, која је склопила берлински
 уговор, која јамчи за његово изведење,
 која је окројила народима источнијем
 међе и границе, која је нама досуђила
 најприје Плаво и Гусиње, а послје за
 љубав арнаутским Турцима и турским
 Арнаутима дала нам у разијену за го
 Хум и друга нека мјеста. Ето ње на
 нека цатеже с портом како зна. Турци
 у Плаво и Гусињу као и сад овдје на
 Хуму вијесу пуцали на нас, него на
 цијелу Јевропу, па дјело које је Јевропа
 урадила. Уговор, воји су Турци усја-
 нии куршумима пробили и раздрили, тиче
 се истина нас највише, али се тиче и
 великијех сила, воје су у њ уложиле
 своју част, свој углед и своје досто-
 јанство.

Ако је дакле великијем силама
 стадо до тога, да њихова част, углед
 и достојанство не постане гола играчка
 у очима Арнаута и Турака, оне ће па-
 стојати да Турску својим путем науче
 бољој памети и не ће јој допустити да
 се и игра и титра с наредњима Јевро-
 пе. Пресија, али права и изданина пре-
 сија на порту од стране великијех сила
 довољна би би била да учини крај тур-
 скијем сплеткама и да је припуди да и-
 спуни и према Црној Гори што је ду-
 жна.

Ништа правније не може учини-
 ти влада Његовог Височанства нашег
 Књаза и Господара, него ако олет ци-
 јелу ствар преда у руке јевропској ди-
 пломацији. Црна Гора не води рата ни с
 ким, она га ником није огласила, она је
 пошла да заузме досуђене јој крајеве
 мирним путем, но почем јој то није и-
 спало за руком, почем је при окупацији
 наишла на отпор са стране онијех ко-
 јима би у дужност спадало да јој про-
 тивно од тога чине, то не остаје ништа
 друго него да се црногорска војска по-
 вуче, а дипломација да олет узме у своје
 руке рјешење овога спора.

Како ће дипломација свој задатак
 ријешити, то не ћемо сад да нагађамо.
 Вријеме ће то показати.

А наши храбри војници имаће до-
 ста посла и на дому својем. Ту их чека
 рало и плуг, а лијени Ђурђев-данак, ко-
 ји је заодно гору листом а земљу травом
 и цијетом, зове их на дјела мира, на о-
 по мало равница и пољана гдје ће ври-
 једном руком својом прискрбити за ид-

ћу годину себи и својим породицама
 корницу хљеба.

ГЛЕДСТОНОВ ОТПОЗДРАВ!

Лондонски „Daily News“ допио је
 у свом броју од 7. Априла (по новом) сли-
 једеће писмо г. Гледстона које се може уз-
 зети као одзив и одговор на свеколике
 поздраве који су му истог дана, а на ра-
 чун његове побједи у изборима, приспјели.
 Као што ће читалац видјети г. Гледстон
 нарочито и топло спомиње оне дока-
 зе саучешћа који су му из средине Црне
 Горе и Србије послати и ми се сматрамо
 за сретне што можемо ову лијепу појаву
 нашег свијету да саопштамо. Ево тога
 писма:

„Dalmeny Edinburgh, 6. Априла 1880.

Уреднику „Daily News-a“.

Господине! Дозволите ми да по-
 средством нашег листа испуним двоја-
 ку дужност. Прво да захвалим оним
 пријатељима и пријатељским друштви-
 ма која су ме почаствовала честитка-
 ма, које ми стижу сваког другог ми-
 нута, од кад је резултат избора у
 Мидлотијану (Единбургу) познат, а
 којима посебне одзиве сласти прелазни
 границе мојих сила; — чега ради им
 овим путем најављујем моју ердачну
 благодарност. Између самијех
 поздрава пак, не може бити
 зазорно, ако споменем један
 телеграм из независне Србије,
 а други са Цетиња, прије-
 стонице јуначке и кршће Црне
 Горе, (the capital of heroic
 and highland Montenegro.) —

Моја друга дужност је да захва-
 лим оним пријатељима који су же-
 љели понудити ми јавне дочеке на
 разним тачкама лондонске пруге. Ја
 не намјеравам за овај мах ићи у Лон-
 дон, а моја ће адреса бити Hawarden
 Cheshire. При том, с погледом на же-
 стину и величину садње борбе, као
 и с погледом на силно одушевљење
 које је она изазвала, ја држим да ћу
 најбоље одговорити својој дужности
 ако се, у колико је год могуће, будем
 уздржавао од корака који би дали
 ванредни карактер моме путу. Друга
 је ствар била док је још исход борбе
 био непознат, а друга је сад; и ја
 сам увјерен да ћемо ми сви радо о-
 дустати од свега онога што би се
 могло узети као намјерио парадирање
 или излишно неопштовању осјећања
 својих противника.

Имам част, Господине, бити
 Ваш вјерни слуга.

Виљем Е. Гледстон“.

Политички преглед.

У политичком свијету наступала је
 нека тишина, коју прекадају само пушке
 испред Подгорице наше и још избори и по-
 шљеднице њихове у Инглешкој. О првом
 догађају, који се нас непосредно тиче,
 говоримо данас на другом мјесту. Избори
 пак у Инглешкој већ су са свијем довр-
 шени и осигуравају либералцима, и без хом-
 рулера, поуздану већину од 60 гласова.
 Штаће је сада главно, како ће се саста-
 вити нови кабинет. Виконсфилд слази с
 политичке позорнице, он већ припада про-
 шлости и етупиће у приватни живот; на
 његово мјесто имају ступити други људи
 од либералне партаје, али који? Наш нај-
 новији телеграм из Лондона казује нам,
 како већина тамошњијех лијевога суда,
 ће краљица повјерити Хартингтону састав-
 љање новог кабинета. „Дели Ђуе“, к ји
 је сада постао лист владајуће странке, ка-
 зује да се нови кабинет неће замислити
 без Гледстона. Повјери ли краљица дру-
 гом коме да састави кабинет, без Глед-
 стона не ће се моћи ништа урадити. Од
 његова држања зависне министарство.

Све се вајести у том слажу, да је у сјех избора краљицу поспе изненадио. Францеза се скоро сви вајају, да ће Гледстон бити свежа међу Русијом и Францезом, и да ће се постићи споразумљење о диоби Турске у пркос берлинскоме уговору.

Да хуигвачка влада питање источно посматра са природног, дакле са противположеног Биконсфилдов гледишта, то се могло видети из свијех програма државника, који тој партији припадају. Сада налазимо у белтанском „Лојду“ писмо једнога одличног енглеског државника писано једном маџарском политичару, у којем се међу осталијем и ово вели: „Либералци су сви без изузетка непријатељи проширењу Аустројје на југоисток, пошто тако не хоће да пристану ни на то, да Руси који дио од остатака турскијех заграбе и присвоје.“ Завста, правичнијег програма од тога не може ни бити!

Побједа Гледстонова изазвала је велико одушевљење у свијех народа који су пријатељи слободи. Руски листови сви из реда славе је и преузносе. „Новоје Време“ наводи како се сада Аустројја труди да склопи савез са Турском, па вели да два болесника кад се саставе не може пронаћи здрав човек. Гледстон је примио силне телеграме из свијех крајева источне Јевропе, а у Бугарској су га многе вароши изабрале за свога почасног члана.

Падом торијевског кабинета пашће и спољашња политика његова, а то ће имати последицу да ће се морати и многе промјене чинити у спољашњем представништву Инглешке, јер ласно је погодити да Гледстон не може бити задовољан с помагачима Биконсфилдове политике на истоку. Међу првијема, који ће добити путни лист, сматрају се Лејард и Елиот, двије туркуше да их ни сам пророк не би боље тражио. На мјесто Елиота кажу да ће бити постављен Кимберлеј, који је био више пута државни подсекретар.

У Аустројји води се у заступничкој кући специјална расправа о државном буџету, која ће по свој прилици трајати однех дуго. Поводом претреса о диспозиционом фонду развила се жестока дебата међу присталицама разнијех партија, и чему се нико није надао то се збило: влада је с већином од два гласа добила изјаву неповјерења, јер јој је одбијен некаки кредит за диспозициони фонд. У сљедећем резултату гласања уставовијена странка надала се, да ће влада одступити и већ су се проносни гласови који су каивали о поднесеној оставци министарства, но то се није обистинило. Влада садашња у Аустројји не сматра да би по уставнијем појмовима дужна била подносити оставку, јер већина од два гласа против ње само је случајна, и има се привисати тој околности, што су многи приврженци били одсутни.

Рјешење Бисмаркове кризе сматра се као јемство, да ће трајати још вањко вријеме политика мира, које признају и сами противници државнога канцелара немачког. Неки бечки лист наглашује, да је сада ујачен јевропски мир, по што је Бисмарко остао. Одступом лорда Биконсфилда и кнеза Бисмарка знатио би се поострила ситуација, као што у са-

мој ствари и јест, но неги ллет вара се жуто, кад каже да је криза тијем откљонена, што цар немачки није хтио прихвати оставке Бисмаркове. Бисмарко је врло добро осјетио, да се ситуација у Јевропи са свајем на штету његову окренула и да је на све стране остао усамљен, а то му даје довољно повода, да се као паметан државник за рана уклони с поља радње, на којем не налази више за себе и за своје ни најмање изгледа.

У Францеској отварање комора стоји на прагу. Кларикални листови позивљу сенаторе, да сваки буде на свом мјесту, јер ће интерелације о прогонима јевовитским доћи најприје на дневни ред. Епископат међу тијем наставља своје протесте због прогонства јевовита. Нема сумње, да ће влада у посебној окружности најавити, да је чврсто одлучила да прибави поштовање законима. О јевовитима пишу, да у пркос забрани примају питомце за зимско погође, а у њиховијем гимназијама свјезу мјеста запремљена. Они изјављују, да никад не ће оставити своје цркве, школе и посевљене куће.

Петроградско „Новоје Време“ овако описује нове бугарске министре: Најстарији је међу њима Цанков, министар иностраних дјела и пресједник кабинета. То је разуман, енергичан и окретан човек, који истина није учио високе школе, али је од природе јако даровит, па је трудом направио себи оно што није могао школом стећи. Ујек је умно добро да се пазни да на крају изваје с Турцима, без да им се покорава. Он је прешао био у католичку вјеру, ишао је к папи и клевао пред њим. У то доба преведено је било 20000 Бугара на католичку вјеру. За врије е руске окупације у Бугарској био је Цанков подгувернер, за тијем пресједник комисије за повратак и настањивање бјегунаца. Од како је ступио на пријесто кнез Александар, Цанков је био гувернер од Варне, за тијем дипломатски агенат у Цариграду.

Министар унутрашњијех дјела, Ђорђевић Тишев, млад је човек од својих 32 године. Он се учио у Одеси у семинарији, а завршио је своје науке у духовној академији у Кијеву и онда је постао секретар егзархата у Цариграду. Турци су га на скоро за тијем почели гонити, те га отпразе у заточење у Анголу. Кад се Бугарска ослободила, он се отуд вратио, и постао је чиновник код гувернера у Русчуку, за тијем срески предстојник у Ловчи, нацелник одјељења у министарству унутрашњијех дјела и најпотље гувернер у Трнову. Министар правде Крсто Стојанов свршио је правне науке на московском универзитету и још је млад човек. За вријеме руске окупације он се находио у канцеларији генерала Зомонтовина, и показао се као особити говорник у првој уставотворној скупштини бугарској прошле године. Он је творца бугарског закона о изборном реду. У потоње вријеме био је пресједник касације. Хвале га да је доброћудан човек.

Министар просвјете и црквених дјела Гишељев слабо је позната личност. Он је на једном руском универзитету свршио физико-математички факултет, био је онда

професор на гимназији у Габрову, за тијем школски надзорник и најпотље начелник одјељења у министарству просвјете. Петко Каравелов, то је човек од својих 40 година, који на својој спољашњости носи тип правог Руса. Воли да изгледа оригиналан, и према томе не мари да се носи угледно и чисто, па иде често хаљав и прљав. Кога му је пала на рамена. За агитатора и народног демагога створен је. Како ће финансије бугарске под њим процвјетати, то идемо да видимо. На крају још неколико ријечи о пресједништву скупштине. Пресједник Славејков спада међу најпопуларније пјеснике и публицисте бугарске. Потпресједник др. Брђел свршио је своје науке на московском универзитету и постао је лекари у једној болници. Он је разуман, жидар и врједан човек. Други потпресједник, Сукнаров, свршио је науке у Србији, и није толико позната личност.

Сарадник једног бечког листа састао се 11. ов. м. у Лондону са Гледстоном, те саопштава говор, који се десно између њих, који објашњује држање либералне странке у Инглешкој и данас иза будуће. Гледстон је дакле рекао: „Велика је заблуда, што се држи, да ће политика велике либералне странке у Инглешкој пријатељити увећавању руске моћи. Ја никако не ћу оне бедеме обарати, ако су они одиета бедема против тога увећавања; али до данас радило се баш Русији у прилог и ушотребљавала се се злонака средства. Не треба мени нико да соли памет; не мора све оно да се збуде, што ја кажем, али ја сам опрезан нас, који лаје. Опет вам кажем: Ја цијењим, поштујем љубав аустројског народа, ка слободи и отаџбини, али „руке к себи дјесре“ од другијех народа и од имања другијех народа. Говоре о немачко-аустројској алијансији и прикључењу Инглешке; али прије тога се мора много више знати, но што ће се сангвински и лакоми документа потписати, као што сам ја у дотичном часопису и рекао: („Nineteenth Century“). Што сам у моме чланку „пријатељи и непријатељи Русије“ написао, томе немам шта да додајем; то је била увјек моја политика.“ Кад је тај сарадник почео да га пита за будуће министарство, а Гледстон га прекиде ријечима: „Сматрајте ме данас као приватну особу у свему што вам говорим.“

У Паризу се још листови забављају са пошљедним изјавом Наполеона Жерома. Сви конзервативни журнало осуђују то привечно писмо. Сам Касањак вели у „Пеје-у“, да је оно неоправљива погрјешка, он вели: ако је то та царевина, што нам се нуди, онда је ми са одвратом одбијамо. Лист „Франс“ каже: „Наполеон губи сваки изглед, да скупи око себе бонапартовце и клерикалце, и сваку наду, да себи републиканце привуче.“ — Један лист потврђује глас, да ће Диштел бити францески посланик на аустројском двору.

Бесједа, којом је глеказ Александар 23. пр. м. отворио бугарску народну скупштину, гласи овако: „Господо народни представници! Сре-

ћан сам, што вас, послје срећнога Мог повратка из Русије, могу поздравити с добродошлицом у прјестоници кнежевине. „Позивајући осјећање дубокога признања мога народа према цару ослободителу, које и ја дијелим; убуђен, да испуњавам и жељу народну, ја сам сматрао за свегу дужност да сам одем у Русију и да будем израз код његовог царског Величанства, приликом празновања двадесетпетогодишњице његовога царовања, које је славно и пуно са добрим дјелима, особито према нама Бугарима, радости у наших срцањих жеља. Том приликом поднио сам цару ослободителу један албум и различите народне рукотворе које му народ по мени испрати. Његово царско Величанство беше јак тронуто пред тим изјавама признања и неколико ми је пута наручило, да ујерим бугарски народ, о његовом непромјењивом благовољењу; мило ми је што могу да кажем: ту високу поруку вама, господо народни представници, у овоме торжественоме часу.

„Сјајан и срдчан пријем, као и велика љубав и симпатије, које његово царско Величанство изволе да изрази у особи мојој отаџбини нашој, доказаше ми поново колико је велика љубав цара ослободителу према народу бугарскоме, и какве тијесе везе везују братински нам руски народ са бугарским народом.

„Мило ми је, што могу овдје посвједочити те исте симпатије и других држава према младој кнежевини нашој и добре одношаје у којима се моја влада нахоји с њима.

Што се тиче унутрашњијех ствари наше отаџбине, вама је познато, господо претставници народни, да све још треба да се уреди, да све још треба да се доведе у такав положај, како ће се одстранити препреке добром уређењу земље и правилности управе, те да се вашој отаџбини могућност даде, да срећније пође путем напретка и постањања своје мете. Та света и дјучна задаћа лежи на вама, господо претставници народни, а ја сам убуђен, да ћете употријебити сво старање вама на то, да оправдате ваде, које на вас полаже мој мили народ.

Моја је влада израдила и поднијела вам на оцјену ове пројекте законске: 1) Пројект закона о општинама; 2) пројект закона о организацији полицијне власти; 3) пројект закона о чиновницима; 4) пројект закона о примирителним судовима; 5) о реорганизацији окружних судова; 6) о реорганизацији великога суда; 7) о унапређењу основних и средњих школа; 8) буџет; 9) пројект закона о мјерама; 10) о пољву; 11) о шумама; 12) о даницима на земљу; 13) о прибирању данака; 14) о главној контроли; 15) о народној банци.

„Срећење појединих управних грана, на које се односе горњи пројекти законски, будући је преко нужно, ја сам убуђен да ћете ви, господо претставници народни, уложити сву вашу патриотичну бригу на то, да те пројекте прегледате још за трајања ове скупштине.

„Не могу овдје прећутати жалосно догађаје, који се развијају у источном крају наше отаџбине. Разбојништво, које се преко зиме пригатало, с наступањем прољећа, почиње опет јако да се појављује и да се несрећно развија. Али хвала брзи и одлучним мјерама, гоје предузе моја

Буд' ма која блага душа
Страховите богосовске твоје;
Разгади се,
Разгњиви се,
Па ти куне и мајчине кости,
Што народу таку змију даде:
Да смјелашу дрске продрозити
Множи њему поврх јада' јаде.
У Априлу 1880.

Ј. Сундечкић.

ДОБРА ВОЉА.
Душевна радња и душевно расположење снује се о једној основи као и све друге радње тјелесне. Њих обављају у тјелу особени органи са средштем у мозгу. Кад то признамо, морамо признати, да су и све те радње нашега тјела у некој узамјеници. Чисто и тјелесна радња утиче на душу, а чисто умовање или осјећање мијења онет понешто обаве у тјелу. Да је то тако, види се из више прилика у обичном животу. Замислимо човек каже ти се и сам. Очи му стану, уху не чује, и, рекао би, отушио са свим. Од отида се порумели, од страха поблиједи, од радости зажари и плаче, од туге се испусти и промјене (за гдјекоје приповиједају да и осједе) и т. д. на не само то мале промјене, него баш и важне обаве у тјелу промјени утицај душе. Гдјекоји не може од туге да једе („засједне му нешто у грлу“), некоме стане од страха несвоје глас, било и т. д., а некоме се поремете и друге радње по разним дијеловима тјела. Да споменимо само т. ј. маленхолике, хипохондристе, мисантропе и т. д. да се сјетимо јеш и правих луда, морамо по њима рећи, да је у њих баш и тјело поремећено. Загледајмо опет на другу страну. Мир у души и хармоничка радња њена унапређује и све друге радње у тјелу.

Листак „Гласа Црногорца“.

КАЛУЂЕРУ ВАСИ.

Стави Васо!...
Црна тицо
Злобоницо:
У објест те занјеше крила
Твог помани Јабучила,
Па тек блудни,
А не судни
Здрава ума снагом чвлом,
Да помогнеш народу ни милом,
Кома треба лаке хране;
А не твоје, — отуд и одовуд:
Покраћене, напаљетковине,
Отроване и непрокуване. —
Дробни црве а збувана главо:
На квижевом српском пољу
Преневољна јаво!...
Ох! — што хулиш дивног Бога
Превјенога,
Истинога:
Свему извор и почетак,
Свему узрок и заматак!...
Што л' тајанства вјере рушиш,
Да удумиш
Благодати мира и спокојства,
Она алатна драгоценца својства,
Што из точка слова Исусова
Преобилна теку,
И у душу сливају се
Слабомоћну и бједну човјеку:
Да му бреме олакшају жиња,
Кр'јећени га слашћу рајског пића;
И да ума кријоца му вијну
С виска блата к небу у висину,
У врлинам калећи му једро'
Људско срце в човјечко њедро?!...
Нема ли нам тужан народ
И одичне љутих рана?...
Зар ли му се гроб не дубе

С којекаких тисућ страна?
Па није ли смртан грјех:
Бездужно му душу зрват,
И опаком очаном
Њем' у срцу безазлену, чедну:
Вјеру, љубав и наду подроват,
Да још није сирак пане,
Да још брже јадник кане,
Као с листа кацла росе,
Под ударцим таке
Нечастиве косе? —
Сјевај, грми, пуцај, пали:
На заблуде,
Предрасуде
И бабије шурке,
И на злице
Издајце
И крштене наше Турке;
Ал' не дирај Бога,
Али поштуј л'јепу вјеру;
Јер ти звезда ил' не звезда побро:
Бог је добро — и вјера је добро.
Зажосат се топузом у руци
Као њеки Будаљина Гале,
Па што сретнеш немило обарат:
То је ласно, мој љубезни кале;
Ал' задружном човјечанству
Стварати начела
Темелјита, тврда, думовјека:
Но је дело божанског човјека. —
„Нема Бога, Христа, Богомајке.“
„То су саме измишљене бајке...“
— Кричат тако
Смутљиву је лако. —
Ал' да часком поставимо:
Тихих б'ња' кад већ било не би:
(Док су људи од природе склони)
Чувство вјере да прибаве себи!)
Признај Васо, — да их ум обичан
Не би мога замислит ни створит!...
Признај Васо! — јер имаде Бога,
Ког не може сва пакост оборит

Оних блудних учитеља'
За којима блудни,
Па уз гусле њихова вузума
Ти нам своје љирбирке гудиш;
Што л' су они варакули давно:
Из тих си се ракодиња'
Којечега ти нацмока,
Исто као кока
По буншту кад чепрка,
Па си се затрка
Не мислени — ка' ни пијан пјанац,
На какав ћеш награбуит кланац,
Те се сплести
И срамно уместити;
Но жеднећи цигло
Да се надах сп'јету:
Тобожњијем слободњаком,
Велеумним учењаком:
Ка' слобода, — да је без обода!...
Ка' научност, — да је сведокућност!...
Признај Васо, — јест, имаде Бога,
Па у диму пушеће се маште:
Грдно лаже, ко гођ збори
Да ј' он гори
Нег' а целат Смајил-ага. —
Јој!... кад Бог би био ага:
Одавна се, ох, одавна не би
Првом теби
Знало етра нити трага!...
Признај Васо! — милост питај:
Предобар је и милостив Бого,
Он ће теби милост пружит;
Ил' остаи ништом кад си ништа:
Ал' остаи нам народ кужит,
Ни иступат из тврдих граница
Постављених и највећем уму...
Што смо људи?... временји путници
По земаљском пензвјесном друму;
Шта нас чека?... том нас вјера учи,
Којој тајне нико не докучи. —
Вјеруј Васо! — пред Богом се сплзи:
Ил' свој језик својим зубом згризи;
Јер кад слуша

ваз, послје срећног
русије, могу подражавати
у пријестоници казне
у једној осећању дубоког
дијелим; убијен, да
народу, ја сам са
да сам одем у Русију
од Његовог царског
празновања двадесет
еговога царовања, које
са добрим дјелима, које
Бугарима, радости и
Том приликом поди
ељу један албум и
укотворе које у
Његово царско Величан
уто пред тим најважни
ко ми је пута наручи
дарски народ, о његовом
наговалењу; мило ми је
ту високу поруку
претставници, у овоме

влада, има наде, да ће то ало престати и
да ће мир и ред свуда успоставити.

«Оглашавујем народну скупштину за о-
творену. Нека Бог благослови радњу вашу
за срећу отаџбине наше.»

«Живијела Бугарска!»

Скупштина је изабрала за предједни-
ка свога у први мах Петра Каравелова, а
за подпредједнике Славејкова и Стојанова.
Сада, по уласку Каравелова и Стојанова у
мништарство, браће се поново предјед-
ник и подпредједници. Ако се не варамо
за предједника ће изабран бити Славејков,
а за подпредједнике кандидирају Николу
Сукнарова и Брдедева.

Секретари су: Којев, Данев, Баларев
и Золотов; а квестори (редитељи); Кара-
кашев и Мамолов.

28. пр. м. у подне, потписао је г.
Марић у Бечу аустро-угарско-ерпску кон-
венцију железничку. Том приликом барон
Хајмерле разговарао се с г. Марићем ду-
же времена о извршењу закљученог ме-
ђународног уговора. Према својим инфор-
мацијама, г. Марић је дао уверење да ће
ерпска влада сзе учинити те да што прије
почне градити пругу Биоград-Ниш и Ниш-
Врању. Кроз који дан отвориће се прего-
вори између министра грађевина и раз-
них конкурената. А како су још од поду-
гдје времена отпочете неке везе између
гдјекојих конзорција и ерпске владе, то је
нада да ће се оферти моћи подијети ску-
пштини која ће се по свој прилици састати
у Нишу 8. Маја.

Осим тога, барон Хајмерле и г. Ма-
рић говорили су и о трговачком уговору,
који Аустро-Угарска одавно жели да за-
кључи са Србијом, али то није могла чи-
нити док се питање о железници није де-
финитивно ријешило. Сад кад је то пости-
гнуто, не стоји ништа на путу да се по-
чну преговори о трговачком уговору. Сва
је прилика, вели «Тагбл.», да ће ерпска
влада кроз који дан послати овога ради
заступнике. Претходни послови толико су
већ свршени, да се прва преговори могу
скорим отпочети. Као што је познато, бек-
ки је кабинет још у Новембру прошле го-
дине добио тарифу која сада у Србији по-
стоји, и коју је сада ерпско министарство
на ерпски превело и примједбама допуни-
ло. Што се тиче личности, вели исти лист,
имамо разлога мислити да ће ерпска вла-
да повјерити ову мисију помоћнику мини-
штарства унутрашњих дјела Кости Јо-
новићу и начелнику одјелена (!) у мини-
штарству финансије Башкалофију. Као што
нас уверавају, ерпска влада није е раски-
да да у пограничном ерпско-аустро-угар-
ском саобраћају учини монархији све оне
олакшице које одговарају одличном поло-
жају Аустро-Угарске. Томе не би сметао
трговачки уговор између Србије и Ин-
глетске, јер је у њему изриком поменуто
да се право највећег повлашћења не про-
стије на погранични саобраћај с Аустро-
Угарском, него да ће се за тај саобраћај
углавни нарочита тарифа.

Из Петрограда се јавља, да је кнез
Горчаков облио од катара, а та болест,
по себи мала, може бити опасна остаре-
лом и ослабљеном државнику. Кнез Гор-
чаков већ од дужег времена не миچه се
из собе због својих. На јесен ове године,
Горчаков ће славити двадесетогодишњи-

Ко се не једи, не брине, не гризе, не
страхује, не каје и т. д., и у кога душа
мирно у се прима, обрађује и пресеђује,
гдје у души није пријекних, наглих про-
мјена и дуготрајна напрезања, тамо и
тјелесне радње теку мирно и по реду, па
је онда по обичним приликама и ређе
гдје квар. С тога су обично они људи,
који су мирни, добри, без страсти и а-
фекта, узједно и здрави, а по већој прили-
ци и гојазни.

Према овоме стоји и до душевне
радње, да нам се здравље не ремети. Мир
и правилно, прилично живахно кретање
душевно не стаје на пут правилном жи-
воту тијела, не преслава га на необично
и не природно, него га пријетно потегиче,
као што то бива сваком правилном рад-
њом телесном. Природно, складно, мирно
дјеловање душе гдје, дакле, нашем здрављу.

С тих разлога ваљало би, да у дје-
ци нашој још из мале малоће развијамо
то мирно и складно дјеловање душе наше,
и да не дамо ни којој страни посебице са
свим маха, да овлада. Туга, умовље,
љубав, осећајност, страх, нада и т. д.
нека се не загубе, али нека се не истичу
тако јако, да овладају душом, а тиме и
тијелом. Нека је свега у правој мјери, па
нека се то послје слије у складан, жи-
вахан и успешан рад душеван.

И већ одраслу човеку ваља на то
пазити. Ми и сами велимо, «да оштро
сирће само свој суд гризе», и сваки од
нас може ваљда из свога искуства наве-
сти који примјер, гдје су душевни потре-
ни, и душевно боловање или на мах сло-
мили здраву и крпелка човека, или га
полако и помало морили, па и уморили.

Добра воља, весело срце, мирна душа и
савјест млади нам живот, и све појаве у
животу, даје нам снаге дурашности, па и
кад што навије на нас, уз таке сапутнике

се лакше споси. Нека је, дакле, свакоме
ради сама здравља на уму, да се чува и
одучава од тешких покрета у души, и да
свим срествима одржи ведрињу и сулгану
радњу душевну. «И у најмањој мјерној
барници огледа се сунце, а у узбурканој
мору не можеш му угледати лица.»

Добра воља је особито посејсна
здрављу још у двије прилике. Старост,
слабост и болест могу се рачунати у
једно, а у њих је свакако већ по себи
поремећен склад у животним радњама.
Наиђе ли још и који потрес душевни, и
тиште ли душу јади ма које врсте, онда
је са свим лако, да се тај већ поремеће-
ни живот са свим расстроји. Старац често
почне са свим опадати и обобљивати од
онога доба, од када му је што душу јако
потресло. Болеснику позоли или на-
шкоди, ако му што помути тишину у ду-
ши, или ако је узнемирује која мисао и
који осјећај.

А како је старост и слабост при
доброј вољи и мирној души? Погледај
оног старца румених јагодица, што се оно
слатко смије и шали. Нега прати та во-
ља цијелога вијека, помогла му је у сто
прилика, па и данас га држи. Јело му
прија зачињеном шалом, на шетњи га све
весели, код куће је вољан и добар, па
окупио унуцад око себе. Међу младима
се подмлади, па живи своестружним вијеком,
а и кад умре, не умре да се заборави,
него да живи у усмјени свјиу. Болесно
и слабо држи нада, па и кад изнемогне,
не удари му сумор свој гадни жиг на ли-
це, него му мирна душа и по хладним
уснама осје осмјех и задовољство.

ЦВИЈЕЉЕ.

Нега цвијећа је лијепо обичај. Ко се
још цвијећем слади, у тога је душа и ср-

ду своје канцеларске службе, и многи др-
же да ће приликом те свечаности, које
још никад није било у Русији, Горчаков
сам одетупити са свога важнога мјеста.

Д о ц и с и.

Н. М. ЛОНДОН, 1. Априла. — Ст-
гао сам амо уред највеће хуке и буке
око избора. Ко у оваквије приликама ни-
је био у Америци или у Инглетској, тај
није у стању ни из далека представити
себи онај степен опште узбуњености, у ко-
јој се цијела земља налази, јер избори те
се држе по уставним земљама на конти-
ненту нијесу према овјема него сатница
и маленког. Као што је у Лондону и Ин-
глетској све колосално, тако је и узбуђе-
ње приликом овјех избора преко сваке
мјере необично и ванредно. Да ништа дру-
го не узмемо, само да прорачунамо, ко-
лики се силни новац у Инглетској потро-
ши око овјех избора, па би се човек чи-
сто урпепатио. Ево рачун. Ако узмемо
да само 500 мјеста посланичких ваља о-
својити изборном борбом, и ако у име тро-
шка за сваког кандидата не ставимо више
од 2000 фуната стерлинга, онда то изно-
си, кад се у рачун узму и противни кан-
дидати, голему суму од два милиона фун-
тата стерлинга, или више од двадесет ми-
лиона шворина! Шта би се у нашој милој
Црној Гори урадило, кад би јој стојала на
расположењу толика сума новца, која се
овдје за неколико дана потроши! Питаће
читаоци: па куд се дене толики новац?
Ваља у Лондону живјети, па да човек мо-
же себи одговорити на то питање. Прије
свега свака партија има своје одборе,
које поставља на најживља мјеста у варо-
ши, гдје су најкупља јавна мјеста. Како
је Лондон простором већи него половина
Зете, нарочито кад се узму у рачун и пред-
грађа, а при изборима сваки час ваља тр-
чати с једнога краја на други, то се сил-
ни новац потроши на саме подвизе по же-
лезницама, трамвеејма, омнибусима, дро-
шкима и т. д. Ово се све не ради за ба-
дава, а и повјереници партијаке, кад пу-
тују тамо и амо, ваља да имају пуне на-
бијене штапове, ако хоће да им успјех бу-
де сигуран. Не мање потроши се и на
штампу. Колико се плаката свакојаких
и у свјем бојама том приликом штампа,
могла би се обложити читава једна про-
винција. Ту се могу и свакојаке слике и
лакрдије видети. Тако је један пећар на
својој кући дао насликати с једне стране
Гледетона и велик сумун хлеба испод ње-
га, а с друге стране Биконосфилда поврх
неколико мрвица од хлеба; поврх ове сли-
ке етоје написане ријечи: да Гледетон до-
неса са собом мир и благостање, а Би-
коносфилд рад и невољу. Осим тога изла-
зиле су многе књижице и броширице, ко-
је су се слале по кућама на све стране.
Све то и још друго којешта прогутало је
силни онај новац, а то се овдје ни најма-
ње не жали ни с једне ни с друге стране.

Избор Гледетона у Мидлотијану кру-
нисао је сјајним успјехом побједу либера-
лаца. Ово је једна од најсјајнијих побједа,
којом је Гледетон заслужио благодарност
цијелога инглетског народа, а дивљење и
поштовање цијелога свјета. Борба око о-
вог избора била је по све тешка и жесто-
ка, јер је Гледетон овјем избором и кан-

дидатуром својом на овом мјесту позвао
на мејдан гордога војводу Боклеучког, и
то на рођеном његовом земљишту, и —
Бог даје прегаоу махове! Околи војвода
би изабан из седа и лежи срамно опу-
ржен на земљи, при свем том што су га
пришлепале његове свим могућим начини-
ма потпомагали, и што је на овај избор
прохарчио својих 40 до 50 хиљада фуната.
Да овај противник Гледетон није жа-
лно грошка, види се из тога, што је дао
пробити читаво два сокака и у њима дао
саградити 200 новијех кућа, које је покло-
нио сиромашнијем људма само да би пре-
купио њихове гласове за себе. Па ипак,
поред све то 200 лажнијех и купљенијех
гласова, Гледетон је од 2947 гласача имао
већину од 211 гласова.

Ова побједа произвела је велик по-
раз код конзервативаца, а неисканану ра-
дост у либералаца. Касно под ноћ стигла
је ова вјест, која је у свјетим варошима
инглетским с највећим нестрпљењем иш-
чекивана. У Лондону, а нарочито у Ли-
верпулу, Манчестру, Бермијему, Глазгову,
Лидеу и т. д. чињене су тим поводом ве-
личанствене демонстрације, па и данас још
влада радосна узбуњеност у свјетим кру-
гома либералаца. Нема сумње, да је ова
побједа имала одлучно дјелство на даљи
ток другјех избора и да је осигурала
собом успјешан за либералце исход из-
бора. За ово шест година либералци су
јавно напредовали у јавном мишљењу Ин-
глетске. Зна се, да су они прије шест го-
дина при изборима имали губитак од
110.000 гласача, а ове године у добитку
су са 218.000 гласача према конзерва-
тивцима.

Овај обрт јавнога мишљења у Ин-
глетској тако је значајан, да Гледетон
није могао пропустити а да га не споме-
не у једној својој бесједи. Кад је исход
избора у Единбургу познат био, поврвје
свјетина од 15.000 душа к палати грофа
од Розбера, гдје се Гледетон задржавао,
да му изјави своју радост. По што су
неколике патристике прјесме отпјеване, на-
род је бурно захтијевао да види Гледето-
на, и овај не могући опријети се жељи
народа изиђе на балкон, гдје кад га у-
гледа свјетина, удри сва као из једног
грла у радосно клицање. По што се гра-
ђа сталожива, Гледетон је тек онда могао
доћи до ријечи, и ово је прозборно: «У
неколико ријечи примите мој пријатељски
поздрав, с којим ја не ћу да спајам ни
једне једине ријечи, која би могла кога
вријеђати. Ствар, око које се овдје бор-
ио храбро и јуначки на обе стране, није
лична него јавна ствар. Ми ни у овом
часу радости и побједи не ћемо да упле-
немо никакву личну страственост. Ми смо
се упустили у борбу, која је на пошљед-
ку у нашу корист одлучена и која данас
преставља мишљење и осјећање не само
Мидлотијана него и цијеле Инглетске.
Господо моја, мени се често пребањавало,
и то с правом, да вам ја овдје одвећ мно-
го времена крадем својим бесједама. Ма
ви сте ме на то навели вашим стрпљењем
и вашом добротом. Ако вас и сад још за-
државам су неколико ријечи, то чиним
што сам увјерен да моје ријечи право из
мојих уста иду у ваша срца. Наш је
задатак сада да покажемо, да се ми у-
мијемо како треба служити оном свагом,
који смо показали при изборима, и да ће-
мо је знати уиотријевити на опште благо-

ње земље. Бог нека благослови Инглетску,
Скотску и Ирску и све који у њој живе,
било то конзервативци или либералци.
Нашим противницима желимо од срца, да
се мало промишле и обрете, а сад имају
прилике за то. Наша је жеља да они
престану давати отпор, па да се сви за-
једно у духу и срцу етиснемо око онјех
јавнијех дужиности, које служе интересима,
части, и великом значају наше драге о-
таџбине.»

Ове ријечи, прозборене у духу нај-
племенитије умјерености, прапраћене су
и примљене с највишим одушевљењем и
послужиле су да се славни дан побједе
достојно заврши.

Гледетон не ће силазити у Инглетску
догод се парламент не отвори, а то ће
бити 17. ов. м. Мислило се, да ће и при-
је тога ићи у Лондон, а спремали су се
пријатељи да га дочекају како се ријетко
ко дочекује, по он је то одбио.

Одушевљење је за Гледетона доста
безгранично и сви желе да баш он дође
на владу. Према Гледетон не мари да
учествује непосредно у државним посло-
вима, ипак једва да ће моћи опријети се
једнодушном жељи народа, који њега хоће
да види у министарству. Овдје се држи,
да није могуће замислити либералан ка-
бинет без Гледетона. То већ сада увија-
ћају и они, који су дуго држали, да не
би добро било да Гледетон уђе у мини-
штарство.

Са Гледетоним ући ће по свој при-
лици у парламент и његова оба сина.
Старији, Уилем, већ је биран у парламенту;
млађи, Херберто, напједник свјих вели-
ких особина својега оца, сад би имао тек
први пут да уђе у парламент и да осје-
тла образ својем оцу. Си је кандидовао нај-
прије у Мидлсеку главном гвијезду конзер-
вативаца, но иза одвећ жестоке борбе по-
длегао, као што је и очекивати било. Избор
Гледетониву сину осигуран је сада у Лид-
су, гдје су му оца изабрали још прије
него што је одлучена била битка у Мид-
лотијану. На мјесто оца, који ће задржа-
ти избор Мидлотијански, сада ће Лиде
бирати и сигурно изабрати сина.

Јако сам се обрадовао, кад сам чу-
тао у новинама овдашњим, да су, међу
осталијем, и моји врли земљаци и сугра-
ђани Цетињани опремили Гледетону те-
леграфску честитку поводом овјех избо-
ра. Гледетон је свагда само истините ри-
јечи имао за Црну Гору и бранио је пра-
ва и интересе народа пригорског на сва-
ком мјесту, а дивно се неизмјерно јуна-
штву његовом и чистини карактера ње-
вог. Да се таквом човеку, приликом нове
славе и побједи Црногорци одзову гла-
сом радости и изјави својих добри-
јех жеља за њега и његову странку, то
је и племенито и разумно и природно. Ја
се из свег срца придружујем гласу њихо-
ву и кличем из свег грла: Живио Глед-
етон, бесмртни бранич слободе народа!

Домаше вијести

— Из Подгорице нам стиже у по-
тоњи час, баш кад закључавасмо овај лист,
вијест о грозној пријевари и гажењу уго-
вора и погодбе од стране Туреке. Тамо
је стигао абуаптан гувернера скадарског,
који је дошло поруку, да гуверн р «дозво-

је биљка, па дише и исцарава. У том
послу измеће из свог тијела оно што
треба, а гдјекада су те изметине баш по-
пријеко шкодљиве нашем дисању. Биљка,
истина, дише са свим противно од нас и
удисује нашу изметину, али то је биљка
на пољу и сунцу, а не она у соби. Жи-
вот и промет цвијећа у лонцима је са сви-
јем други, па баш с тога може да нам и
дисању науди.

Најпослије је и трећа прилика, ко-
јом цвијеће у лонцима квару ваздух по
собама. Брижљива рука залијева свако
јутро свака лончица, да се не осуши. Вла-
жна земља у лонцима испарава влагу (а
ако труди и трулеж), па ако је лонаца
много, онда је ваздух у нашим малим и
ниским собама пун влаге. За мало, па
се влага увукла у вид, ушла у кошуље
по орманима и саудуцима, и «пада нам
на прса.»

Са тијех разлога ваљало би с цвије-
ћем друкче удесити. Не да га занемаримо,
него да га негујемо, али онако и онде,
гдје нам не ће здрављу шкодити.

Најпрече је не уносити цвијеће у
спаваћу собу, а особито не много и не
онда, кад јако цвијећа. Гдје је дјеце нека
се на то пази још више. Морамо ли га
држати у соби (радв зиме), наслажимо га
између прозора, да није с нама у једном
простору. Ту нишће нам сметати јаким
мирисом, ни влагом, ни другим чиме. Не-
ма ли дуплих прозора, онда је боље и смла-
чити другу собу, гдје се не живи, или за-
клопнати цвијеће у подрум, или га зарад
свога здравља баш са свим жртвовати.
Али ко већ цвијеће тако негује тај има
и дуплих прозора, а тај ће знати и дру-
га пута, како ће цвијеће одржати, а да
себи не шкоди.

«Здравље».

ваз, послје срећног
русије, могу подражавати
у пријестоници казне
у једној осећању дубоког
дијелим; убијен, да
народу, ја сам са
да сам одем у Русију
од Његовог царског
празновања двадесет
еговога царовања, које
са добрим дјелима, које
Бугарима, радости и
Том приликом поди
ељу један албум и
укотворе које у
Његово царско Величан
уто пред тим најважни
ко ми је пута наручи
дарски народ, о његовом
наговалењу; мило ми је
ту високу поруку
претставници, у овоме

ваз, послје срећног
русије, могу подражавати
у пријестоници казне
у једној осећању дубоког
дијелим; убијен, да
народу, ја сам са
да сам одем у Русију
од Његовог царског
празновања двадесет
еговога царовања, које
са добрим дјелима, које
Бугарима, радости и
Том приликом поди
ељу један албум и
укотворе које у
Његово царско Величан
уто пред тим најважни
ко ми је пута наручи
дарски народ, о његовом
наговалењу; мило ми је
ту високу поруку
претставници, у овоме

ваз, послје срећног
русије, могу подражавати
у пријестоници казне
у једној осећању дубоког
дијелим; убијен, да
народу, ја сам са
да сам одем у Русију
од Његовог царског
празновања двадесет
еговога царовања, које
са добрим дјелима, које
Бугарима, радости и
Том приликом поди
ељу један албум и
укотворе које у
Његово царско Величан
уто пред тим најважни
ко ми је пута наручи
дарски народ, о његовом
наговалењу; мило ми је
ту високу поруку
претставници, у овоме

ваз, послје срећног
русије, могу подражавати
у пријестоници казне
у једној осећању дубоког
дијелим; убијен, да
народу, ја сам са
да сам одем у Русију
од Његовог царског
празновања двадесет
еговога царовања, које
са добрим дјелима, које
Бугарима, радости и
Том приликом поди
ељу један албум и
укотворе које у
Његово царско Величан
уто пред тим најважни
ко ми је пута наручи
дарски народ, о његовом
наговалењу; мило ми је
ту високу поруку
претставници, у овоме

